

DECIZIE

30 octombrie 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

În componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Ion Druță, Iurie Bejenaru
Galina Stratulat, Svetlana Novac

examinînd recursul declarat de către reprezentantul societății cu răspundere limitată „Valigon-Impex”, avocatul Airapetean Artur,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Asociației „Drepturi de Autor și Conexă” din Republica Moldova împotriva societății cu răspundere limitată „Valigon-Impex” cu privire la încasarea remunerației de autor,

împotriva hotărîrii Curții de Apel Chișinău din 20 decembrie 2012, prin care acțiunea a fost admisă integral,

c o n s t a t ă:

La data de 30 iulie 2009, reclamanta Asociația „Drepturi de Autor și Conexă” din Republica Moldova (în continuare AsDAC) a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Valigon-Impex” cu privire la încasarea remunerației de autor.

În motivarea acțiunii a indicat că, SRL „Valigon-Impex”, în calitate de utilizator de creații protejabile, prin retransmisie prin cablu, a obținut licența neexclusivă de tip RTV nr. 100-Re din 28 iulie 2005.

Susține că, pîrîta s-a obligat, o dată în trimestru, pînă la data de 15 a lunii care urmează după trimestrul raportat, să achite remunerația de autor în cuantum de 1200 lei și să prezinte darea de seamă privind creațiile valorificate.

Însă, nu și-a executat obligațiile, începînd cu trimestrul I anul 2007, a refuzat să achite benevol dreptul de autor la propunerea prin pretenția nr.1-07/0043 din 18 mai 2010, iar în temeiul acestui fapt pîrîta, datorează 12000 lei - remunerația de autor; 2424 lei - penalitatea de întîrziere de 2 % din suma datorată pentru fiecare zi de întîrziere cu plată și 1818 lei - penalitatea contractuală în mărime de un salariu minim pentru fiecare zi de întîrziere a prezentării dării de seamă privind creațiile valorificate, iar în total suma de 16242 lei.

Menționează că, pârâta a valorificat prin retransmisie opere din repertoriul asociației, iar ca urmare, întemeiat s-a refuzat beneficiarului rezilierea Licenței în cazul continuării retransmisiei creațiilor din repertoriul AsDAC.

Solicită, încasarea din contul SRL „Valigon-Impex” a remunerației de autor în sumă de 12000 lei, penalității de întârziere în sumă de 2424 lei și penalității contractuale în sumă de 1818 lei și obligarea prezentării dărilor de seamă privind creațiile valorificate în perioada trimestrul I anul 2007 - trimestrul II anul 2009.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 12 martie 2010 acțiunea a fost admisă. S-a încasat din contul SRL „Valigon-Impex” în beneficiul AsDAC datoria în sumă de 16242 lei. S-a obligat SRL „Valigon-Impex” să prezinte AsDAC, dări de seamă corespunzătoare privind creațiile valorificate pentru perioada trimestrul I-IV anul 2007; trimestrul I-IV anul 2008; trimestrul I-II anul 2009.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 22 decembrie 2010 a fost admis recursul declarat de SRL „Valigon-Impex”, casată hotărârea primei instanțe și restituită pricina spre rejudecare în Curtea de Apel Chișinău.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 05 martie 2012 acțiunea a fost admisă și încasat de la SRL „Valigon-Impex” în beneficiul AsDAC suma de 12000 lei remunerația de autor pentru trimestrul I anul 2007 - trimestrul II anul 2009, suma de 2424 lei penalitatea de întârziere de 2 % din suma datorată pentru fiecare zi de întârziere cu plata și suma de 1818 lei penalitatea contractuală de un salariu minim pentru fiecare zi de întârziere a prezentării dării de seamă privind creațiile valorificate, iar în total suma de 16242 lei. Totodată, s-a obligat SRL „Valigon-Impex” să prezinte dările de seamă pentru perioada trimestrul I anul 2007 – trimestrul II anul 2009.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 26 septembrie 2012 a fost admis recursul declarat de SRL „Valigon-Impex”, casată hotărârea primei instanțe și restituită pricina spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, de un alt complet de judecată.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 20 decembrie 2012 acțiunea a fost admisă integral. S-a încasat de la SRL „Valigon-Impex” în beneficiul AsDAC suma de 16242 lei cu titlu de remunerație de autor. S-a obligat SRL „Valigon-Impex” să prezinte dările de seamă pentru perioada trimestrul I anul 2007 – trimestrul II anul 2009.

În dezacord cu decizia enunțată, avocatul Airapetean Artur în interesele recurente SRL „Valigon-Impex”, la data de 23 iulie 2013 a declarat recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri privind respingerea acțiunii ca neîntemeiată.

În motivarea amplă a recursului, reprezentantul recurente a indicat în esență că, la emiterea hotărârii, prima instanță a încălcat normele de drept material și procedural.

În acest context, avocatul recurente a menționat că, prima instanță, în mod eronat a dispus încasarea din contul recurente a remunerației de autor pentru perioada: trimestrul I anul 2007 – trimestrul II anul 2009. Or, Licența generală

(Acord) din 28 iulie 2005, încheiată între intimata AsDAC și recurenta SRL „Valigon-Impex” a fost reziliat la data de 16 aprilie 2007. Mai mult decât atât, recurenta SRL „Valigon-Impex” a achitat remunerația conform licenței pentru perioada 01 ianuarie 2007 – 15 aprilie 2007, fapt confirmat prin ordinul de plată nr. 2 din 13 aprilie 2007.

De asemenea, prima instanță a examinat respectiva pricină civilă în lipsa recurente SRL „Valigon-Impex”, în privința căreia procedura citării legale nu a fost respectată.

Conform art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărâii sau a deciziei integrale.

Prin prisma normei citate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat în termen, deoarece la materialele pricinii nu există dovada recepționării de către recurenta SRL „Valigon-Impex” a copiei hotărârii motivate a primei instanțe, expediate conform scrisorii de însoțire din 15 februarie 2013, (f.d.259, vol.I).

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. e) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să modifice hotărârea primei instanțe.

În ședința de judecată, s-a stabilit că, prin prezenta acțiune, intimata AsDAC a solicitat încasarea din contul SRL „Valigon-Impex” a remunerației de autor în sumă de 12000 lei, penalități de întârziere în sumă de 2424 lei și penalități contractuale în sumă de 1818 lei, precum și obligarea prezentării dărilor de seamă privind creațiile valorificate în perioada trimestrul I anul 2007 - trimestrul II anul 2009.

Fiind investită cu examinarea prezentului litigiu, prima instanță s-a pronunțat în favoarea admiterii integrale a acțiunii.

Pentru a emite soluția enunțată, prima instanță a reținut că, potrivit dării de seamă din trimestrul I al anului 2008, Compania “Teleradio Moldova” a inclus în emisiunile sale opere din repertoriul AsDAC. Drept urmare, recurenta SRL “Valigon Impex”, prin retransmiterea în trimestrul I al anului 2008 canalul „TV-Moldova 1”, a valorificat prin retransmisie opere din repertoriul AsDAC. Recurenta SRL „Valigon-Impex” a continuat să retransmită opere din repertoriul asociației și respectiv, intimata AsDAC, întemeiat a refuzat rezilierea Licenței, aceasta din urmă continuând să producă efecte juridice. În consecință, recurenta SRL „Valigon-Impex” este obligată să achite remunerația de autor în mărimea convenită prin acordul încheiat.

Verificând legalitatea și temeinicia hotărârii instanței de fond, coroborat normelor de drept material aplicabile raportului juridic litigios, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat, iar hotărârea primei instanțe pasibilă de a fi modificată pentru argumentele ce succed.

Astfel, analizând circumstanțele faptice ale cauzei și actele anexate la materialele dosarului, instanța de recurs a reținut că, la 28 iulie 2005, AsDAC și SRL „Valigon-Impex” au încheiat o Licență generală (Acord).

În baza acestui acord, AsDAC acordă beneficiarului licență exclusivă pentru comunicarea publică, prin retransmisie pe teritoriul Republicii Moldova a creațiilor publicate din repertoriul AsDAC și anume – difuzare TV prin eter, difuzare TV prin cablu, fire sau prin alte mijloace similare, difuzare radiofonică prin eter, difuzare radiofonică prin cablu, fire sau prin alte mijloace similare, (f.d.6-7, vol.I).

La data de 16 martie 2007 SRL „Valigon-Impex” a depus în adresa AsDAC o cerere, prin care a solicitat rezilierea acordului, începînd cu data de 16 aprilie 2007. De asemenea, în cererea sa, SRL „Valigon-Impex” a menționat faptul că, în continuare își va desfășura activitatea conform schimbărilor în Hotărîrea Guvernului din 31 martie 2006 numai în baza contractelor directe cu radiodifuzorii, ce dau dreptul de retransmitere a programelor prin cablu, (f.d.16).

Este de menționat că, potrivit listei creațiilor difuzate în trimestrul I anul 2008, anexată la materialele cauzei, recurenta SRL „Valigon-Impex” a valorificat creațiile din repertoriul intimatei AsDAC: „La mulți Ani” de Adrian Ursu, „Ritmurile orașului” de Eugen Doga, „Vlas” de Eugen Doga, etc, (f.d.158-168, vol.I).

De asemenea, recurenta SRL „Valigon-Impex” a încheiat contracte de difuzare a posturilor de televiziune cu compania „Teleradio-Moldova” la data de 02 aprilie 2009, cu SRL „Social Media” la data de 01 ianuarie 2009, cu SRL „Radio Star” la data de 22 decembrie 2008,, cu compania „Cotidian” la data de 24 aprilie 2008. În temeiul contractelor respective, recurenta de sine stătător achită remunerațiile asociațiilor colective ce gestionează drepturile de proprietate intelectuală a autorilor și a deținătorilor drepturilor conexe pentru folosirea operelor autorilor și/sau materialelor ce aparțin unor terțe persoane cu titlu de drepturi conexe și care au fost incluse pe post, (f.d. 27-39, vol. I).

În conformitate cu prevederile art. 10 alin. (1) și (2) lit. f) din Legea privind dreptul de autor și drepturile conexe nr. 293 din 23 noiembrie 1994 (în vigoare la momentul intentării prezentei acțiuni), autorului sau altui titular al dreptului de autor îi aparține dreptul exclusiv la valorificarea operei în orice formă și prin orice procedeu.

Dreptul exclusiv de valorificare a operei înseamnă dreptul autorului sau altui titular al dreptului de autor de a efectua, de a permite sau de a interzice comunicarea publică a operei, inclusiv prin retransmisie.

Dispoziția alin. (5) din aceeași Lege statuează precum că, cuantumul și modul de achitare a remunerației de autor pentru fiecare caz de valorificare a operei se stabilește în contractul de autor, precum și în contractele cu beneficiarii, încheiate de organizațiile de administrare pe principii colective ale drepturilor patrimoniale ale autorilor.

În temeiul prevederilor art. 18 din Codul audiovizualului (în vigoare la momentul intentării prezentei acțiuni), transmisia și retransmisia serviciilor de programe se efectuează cu respectarea obligatorie a drepturilor de autor și a drepturilor conexe, în conformitate cu legislația privind dreptul de autor și drepturile conexe.

Radiodifuzorii sînt obligați să încheie contracte, fie direct cu titularii drepturilor de autor și drepturilor conexe, fie cu reprezentanții acestora sau cu organizațiile de administrare pe principii colective a drepturilor de autor și a drepturilor conexe, potrivit împuternicirilor și licențelor deținute.

Retransmisia unui serviciu de programe în lipsă de contract încheiat cu radiodifuzorul, distribuitorul de servicii sau cu un alt titular de drepturi asupra serviciului de programe retransmis constituie încălcare a drepturilor de autor și a drepturilor conexe și se sancționează în modul corespunzător.

Conform art. 572 alin. (2) Cod civil, obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit.

În baza art. 602 alin. (1) și (2) Cod civil, în cazul în care nu execută obligația, debitorul este ținut să-l despăgubească pe creditor pentru prejudiciul cauzat astfel dacă nu dovedește că neexecutarea obligației nu-i este imputabilă.

Neexecutarea include orice încălcare a obligațiilor, inclusiv executarea necorespunzătoare sau tardivă.

Iar, potrivit pct.pct. 4.1 și 4.2 din acordul Licență, pentru valorificarea creațiilor, beneficiarul (SRL „Valigon-Impex”) se obligă, trimestrial, în termen de 15 zile după trimestrul raportat să achite AsDAC o sumă lunară contractuală pentru întregul volum de emisiuni artistice – 400 lei. Pentru fiecare zi de întârziere cu plata, beneficiarul este obligat să achite AsDAC penalități în cuantum de 2 % din suma datorată.

De asemenea, conform pct. 5.1 din același acord Licență, beneficiarul se obligă, trimestrial, nu mai târziu de 15 zile după trimestrul raportat, să prezinte AsDAC darea de seamă privind creațiile valorificate după modelul indicat în anexele la acest acord.

Avînd în vedere circumstanțele esențiale ale pricinii în raport cu normele legale sus-indicate, instanța de recurs notează că, prima instanță, corect a determinat raportul material litigios între părți. Prin urmare, în sarcina recurente SRL “Valigon-Impex” a fost pusă obligația de plată a remunerației de autor și de prezentare a dărilor de seamă privind creațiile valorificate pentru perioada trimestru I – IV anul 2007, trimestrul I – IV anul 2008, trimestrul I-II anul 2009.

Or, materialele cauzei atestă cu certitudine valorificarea de către recurenta SRL “Valigon-Impex” a creațiilor din repertoriul intimat AsDAC.

Totodată, nu pot fi reținute argumentele recurente SRL „Valigon-Impex” în ceea ce privește rezilierea unilaterală a acordului Licență operate la data de 16 martie 2007, cu eliberarea recurente de obligația de a efectua careva plăți în baza acordului sus-indicat, pentru considerentele ce urmează.

În acest context, instanța de recurs remarcă că, în temeiul art. 747 Cod civil, rezilierea operează numai pentru viitor. Pot fi reziliate contractele cu executare succesivă. La reziliere, art.734, 735, 737, 741–746 Cod civil se aplică în modul corespunzător.

Astfel că, în baza art. 737 alin. (1) Cod civil, rezoluțiunea contractului operează prin declarație scrisă față de cealaltă parte.

Iar, conform dispoziției art. 738 alin. (1) Cod civil, în cazul exercitării dreptului de rezoluțiune, contractul încetează și părțile sînt eliberate de obligația de a presta, trebuind să restituie prestațiile executate și veniturile realizate.

Totodată, pct. 8.1 al acordului menționat statuează precum că, licența intră în vigoare la 01 august 2004 și este valabilă pînă la 31 decembrie 2005. Prin acordul tacit al părților, termenul de valabilitate al licenței se va prelungi automat pentru termenul următor de un an pînă cînd una din părți nu va informa cealaltă parte despre rezilierea ei, dar nu mai tîrziu decît cu 30 de zile pînă la data de la care licența se va considera reziliată.

Iar, conform pct. 8.2 al acordului, beneficiarul nu poate rezilia prezentul acord în cazul continuării retransmisiei creațiilor din repertoriul AsDAC.

Ținînd cont de faptul că, recurenta SRL „Valigon-Impex”, după expedierea în adresa intimă a declarației privind rezilierea acordului, a valorificat în continuare creațiile din repertoriul intimă AsDAC, instanța de recurs consideră că, la caz nu a operat rezilierea acordului Licență, conform prevederilor art. 737 Cod civil și pct. 8.2 din acord.

Drept urmare, în intervalul de timp trimestrul I anul 2007 – trimestru II anul 2009, perioada pentru care se solicită încasarea remunerației de autor, acordul Licență din 28 iulie 2005, încheiat între intimata AsDAC și recurenta SRL „Valigon-Impex” era valabil.

Conform calculelor anexate la materialele cauzei, datoria totală a recurente SRL „Valigon-Impex” în baza acordului licență reprezintă suma de 16242 lei, constituită din: suma de 12000 lei – remunerația de autor pentru perioada trimestru I – IV anul 2007, trimestrul I – IV anul 2008, trimestrul I-II anul 2009, suma de 2424 lei – penalitatea de întîrziere de 2 % din suma datorată pentru fiecare zi de întîrziere cu plată, precum și din suma de 1818 lei – penalitatea contractuală în mărime de un salariu minim (18 lei) pentru fiecare zi de întîrziere a prezentării dării de seamă privind creațiile valorificate.

Dat fiind faptul că, recurenta SRL “Valigon-Impex” nu a prezentat obiecții în privința calculelor respective, instanța de recurs le prezumă a fi veridice.

Totodată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că prima instanță, în mod eronat a admis acțiunea integral, prin dispunerea încasării din contul SRL „Valigon-Impex” a sumei de 16242 lei cu titlu de remunerație de autor.

Prin urmare, hotărîrea primei instanțe este pasibilă de a fi modificată, în această parte pentru argumentele ce succed.

Actele cauzei atestă cu certitudine stingerea parțială a datoriei de către recurenta SRL “Valigon-Impex”. Astfel că, prin ordinele de plată nr. 2 din 13 aprilie 2007, precum și nr. 9 din 31 iulie 2013, recurenta a achitat în contul intimă AsDAC sumele de 1400 lei și respectiv de 2842 lei.

Prin urmare, datoria restantă a recurente SRL „Valigon-Impex” față de intimata AsDAC, în temeiul acordului licență din 28 iulie 2005 constituie suma de 12000 lei (16242 lei – 1400 lei – 2842 lei = 12000 lei).

Argumentele recurente SRL „Valigon-Impex” privind examinarea respectivei pricini civile în lipsa acesteia din urmă sînt neîntemeiate, care nu și-au găsit confirmare. Or, actele cauzei atestă contrariul, (f.d.250, vol.I).

Față de cele ce preced și avînd în vedere faptul că, circumstanțele pricinii au fost constatate de prima instanță, însă normele de drept material au fost aplicate eronat și nu este necesară verificarea suplimentară de dovezi, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a modifica hotărîrea primei instanțe, prin micșorarea sumei încasate de la SRL „Valigon-Impex” în beneficiul AsDAC de la 16242 lei pînă la 12000 lei, în rest, hotărîrea primei instanțe urmează a fi menținută, fără modificări.

În conformitate cu art.art. 444, 445 alin. (1) lit. e), 445 alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

decide:

Se admite recursul declarat de către reprezentantul societății cu răspundere limitată „Valigon-Impex”, avocatul Airapetean Artur.

Hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 20 decembrie 2012, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Asociației „Drepturi de Autor și Conexe” din Republica Moldova împotriva societății cu răspundere limitată „Valigon-Impex” cu privire la încasarea remunerației de autor, se modifică, prin micșorarea sumei încasate de la societatea cu răspundere limitată „Valigon-Impex” în beneficiul Asociației „Drepturi de Autor și Conexe” din Republica Moldova de la 16242 (șaisprezece mii două sute patruzeci și doi) lei pînă la 12000 (douăsprezece mii) lei.

În rest, hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 20 decembrie 2012 se menține fără modificări.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,

Judecătorul

Judecătorii

Svetlana Filincova

Ion Druță

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat

Svetlana Novac